

# Αναγκαία η δημιουργική εκτροπή στην ανάπτυξη των νέων ιδεών

Παγκόσμια διάκριση του καθηγητή του ALBA κ. Μανιμελί για επιστημονικό άρθρο του από το AMR

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

«**Λ**ν ένας εργαζόμενος, δημιουργός μιας νέας ιδέας, θέλει να την αναπτύξει περαιτέρω, ο μάνατζερ όμως του δίνει εντολή να σταματήσει να ασχολείται με αυτήν, η μπορεί άραγε να συμβεί; Ανάμεσα στις πιθανότητες είναι και η περίπτωση ο εργαζόμενος αυτός να επέλθει να παραβεί την εντολή του μάνατζερ. Έτσι, θα συνεχίσει, κατά τρόπο μη νομομοποιημένο πάντα, να προωθεί την ανάπτυξη της νέας ιδέας του. Μία τέτοια ενέργεια, ενώ την αποκαλώ "δημιουργική εκτροπή", θα προτιμώ -εν συνείδηση των έως τώρα θεωριών- τόσο περι δημιουργικότητας όσο και περι αποκόλλησης συμπεριφορών (μία θεωρία για τις οργανωσιακές συνθήκες, αλλά και για τις επιπτώσεις μιας δημόσιας εκτροπής».

Με αυτό το σύντομο και προκλητικό σκεπτικό ο δρ Μπάμπης Μανιμελός, υπεύθυνος για Επιχειρησιακές Οργανωσιακές Συμπεριφορές στο ALBA Graduate Business School, προλόγισε το επιστημονικό άρθρο του με τον εντυπωσιακό τίτλο «Stealing Fire: Creative Deviance in the Evolution of New Ideas» (Κλέβοντας τη φωτιά: Δημιουργική εκτροπή για την ανάπτυξη νέων ιδεών) που έλαβε το βραβείο ως καλύτερο επιστημονικό άρθρο της χρονιάς στην κορυφαία επιστημονική επιθεώρηση Academy of Management Review (AMR), 2010 Best Paper Award.

Η επιθεώρηση αυτή κατατάσσεται στα επιστημονικά περιοδικά κορυφαίων επιστημονικών ιδρυμάτων, καθώς και έχει αναγνωριστεί από τα λίστα του Institute of Scientific Information (ISI) ως το πρώτο επιστημονικό περιοδικό στην κατηγορία μάνατζμεντ, διοίκησης και χρηματοοικονομικών. Επίσης, κατατά-



Ο **ανειληφτικός** καθηγητής Οργανωσιακής Συμπεριφοράς στο ALBA Graduate Business School, δρ Μπάμπης Μανιμελός.

σεται στα πρώτα 22 επιστημονικά περιοδικά παγκοσμίως, μετά την αποκόλληση 823 περιοδικών από την Association of Business Schools (ABS).

## Κριτήρια αξιολόγησης

Όπως είναι γνωστό, τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ιδιαίτερως αυστηρά και βασίζονται στην πρωτότυπη, σημαντική και προκλητική κεντρική ιδέα του άρθρου, αλλά, ταυτόχρονα και στα σημαντικά συμβόλαια του στην πρόταση της επιστήμης. Η απονομή του βραβείου «το οποίο θεσπίστηκε το 1987, θα γίνει τον Αύγουστο 2011 στο Σαν Αντόνιο του Τέξας, κατά την επίσημη συνάντηση της Ακαδημίας Μάνατζμεντ. Και ο κ. Μανιμελός θα είναι ο πρώτος Έλληνας ακαδημαϊκός που το λαμβάνει. Γεννοί, που επιβεβαιώνει την καταξίωση του ALBA ως κέντρο δραστηριότητας στην έρευνα και στα διδασκαλικά στον τομέα της Διοίκησης Επιχειρήσεων στην Ευρώπη. Πρώτη εστίαση είναι το βραβείο όμως εκτενώς άρθρου του κ. Μανιμελός είναι ότι της τελευταίας δεκαετίας τόσο η έρευνα για τη δημιουργικότητα στους χώρους

της εργασίας όσο και για την αποκόλληση συμπεριφοράς στους ίδιους χώρους, έχουν πολλαπλασιασθεί. Και ότι, ενώ τα δύο αυτά φαινόμενα έχουν επαρκώς μελετηθεί, ωστόσο, ελάχιστα έχει διερευνηθεί η μεταξύ τους σχέση. Για παράδειγμα, η θεωρία κατατάσσει τη δημιουργικότητα ως συμπεριφορές συμμορφούμενες και υποστηριζόμενες από το εργασιακό περιβάλλον. Ενώ η εκτροπή -ο αποκόλλησης συμπεριφορές- θεωρείται πράξη που προκαλεί αντικανονικά ή «prosocial» αποτελέσματα. Ο κ. Μανιμελός αναφέρει ότι και άλλες πρόσφατες ξεχωριστές έρευνες για τα δύο διαφορετικά αυτά φαινόμενα, έχουν καταστήσει πλέον σαφές ότι «η εκτροπή είναι πράξη ασχολούμνη με τον συσχετισμό των ερμημάτων τους». Υποστηρίζει λοιπόν, ότι μπορεί μεν οι εκπαιδωτές των δύο αυτών φαινομένων να ξεκινούν από διαφορετικές βάσεις, ωστόσο, μια περισσότερο προεκτετατή εξέταση αποκαλύπτει τις έντονες συσχετίσεις τους. Αναφέρει δε πέντε εντυπωσιακά παραδείγματα «ανειληφτικών» απέναντι στους μάνατζερ από εργαζόμενους που δεν διέσταναν να αναπτύξουν τις δημιουργικές ιδέες τους, οι οποίες τελικά καταλύσαν εν τέλει επιτυχημένα βιολογικά επιτεύγματα που είχαν παρόμοια απήχηση.

«Οι πέντε περιπτώσεις στις οποίες αναφέρομαι υπαινίσσονται τον ρόλο που παίζει στη μεταβολή αυτή η ανειληφτική απέναντι στα διαταγώ του μάνατζερ να σταματήσει κάποιος να εργάζεται για την καινοτομία ιδέα του. Στο συγκεκριμένο άρθρο, οι πέντε φαινόμενα δημιουργική εκτροπή τη συμμόρφωση σε ατομικό επίπεδο. Και αυτό που προτείνω είναι σταθερά αυτά να αποδοθεί η δέουσα αξία της μέσα στο οργανωσιακό πλαίσιο».



**Ανάμεσα** στα εντυπωσιακά παραδείγματα δημιουργικής ανειληφτικής που κατέληξαν σε παγκόσμια εμπορικά επιτεύγματα είναι και η τεχνολογία φωτισμού LED, η οποία δημιουργήθηκε μια βιομηχανία πολλών διακετομημάτων βολών: εφευρέθηκε από έναν επιστήμονα της Nichia ο οποίος σε μόνιμη βάση παραβίαζε τις διαταγές του CEO για να σταματήσει άμεσα την έρευνά του.

## Πέντε παραδείγματα ανειληφτικής

**Εντυπωσιακά** παραδείγματα δημιουργικής ανειληφτικής που κατέληξαν σε παγκόσμια εμπορικά και όχι μόνο- επιτεύγματα:

- Το πρώτο εμπορικό μοντέλο Fiero της αυτοκινητοβιομηχανίας Pontiac δημιουργήθηκε στη Βόρεια Αμερική ύστερα και από την τρίτη κατά σειρά καταλύση εν τέλει αποτυχημένης προεκτετατής εξέτασης για να συνεχίσει να αναπτύσσεται το πρωτότυπο αυτό μοντέλο του.
- Ο μεγάλος ηλεκτροστατικός όθλος που, τελικά, χρησιμοποιήθηκαν στα περισσότερα προϊόντα της Hewlett-Packard δημιουργήθηκαν με την παραβίαση από έναν μηχανικό της εντολής του David Packard να «το πετύχει» το σχέδιο αυτό.
- Ο «Novoc», το κινηματογραφικό έργο που επιβίωσε μια καινούργια γενιά φίλων και θεωρείται πλέον κλασικό για το Χόλυγουντ,

ενώ θα υπήρχε αν ο δημιουργός του δεν είχε παραβιάσει τις οδηγίες της Paramount τόσο για την υπόθεση του έργου όσο και για την ανάθεση των ρόλων, για τον προϋπολογισμό και για την τοποθεσία του γυρισμού.

• Ο διαχωριστής τανύων, μια καινοτομία της 3M που αργότερα ονομάστηκε ως διαπλέκωμ σπινθηρική στην ιστορία της εφευρέθηκε από έναν μηχανικό της ο οποίος και αγνόησε την εντολή του μάνατζερ να σταματήσει την έρευνα για άλλους θα έκανε τη δουλειά του.

• Η τεχνολογία φωτισμού LED που δημιουργήθηκε μια βιομηχανία πολλών διακετομημάτων βολών εφευρέθηκε από έναν επιστήμονα της Nichia, ο οποίος σε μόνιμη βάση παραβίαζε τις διαταγές του CEO να σταματήσει άμεσα την έρευνά του.